

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 példisor egyszeri hirdetése
 15 f. Rösztemények sora 40 f.

POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
 Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

Kérelem a Közönséghez!

A „Hősök emlékének megörökítő Bizottság” a tavasz folyamán egy helybeli jótékony célú művészeti kiállítás rendezését vette tervbe, mely kiállításon való részvételre Eperjes város és a vármegye közönségének szíves közreműködését kéri.

Egy nagyobb alap megteremtéséről van szó, mely alkalmas arra, hogy a vármegye hőseinek emlékének örök időkre méltó alakban megörökítse. Nem akarunk az egész országra kiterjedő akciót indítani, mert a megye hőseit elsősorban magunkénak tekintjük s emléküket megörökítéséről saját erőnkől kívánunk gondoskodni. Oly magasra a cél, oly nagy a hála, mellyel a hazáért hősi halált halt hősök emlékének tartozunk, hogy semmi áldozat sem lehet elég nagy, mellyel tartozásunkat leróni megkíséreljük. Egy egész világgal szemben vettük fel az élet-halál harcot; hosszú, nehéz küzdelmet küzd végig a nemzet fiatalja-öregje és megszá-

lálhatatlanok azon szenvedések, melyek útjukat kísérik. De az igazság győz, és a számbelileg kisebb, de az erkölcsi erőtől áthatott seregeink titáni küzdelme a méltó eredmény jár s fennmaradásunk és szebb jövőnk biztosítva van. Azon erkölcsi erő, mely a fronton küzdő seregeinknek a sikert biztosítja, kell, hogy a front mögött, itthon is meglegyen, ezen erkölcsi erő itthon mint áldozatkészség nyilvánulhat csak meg. A hősök emlékével szemben hálával és kegyelettel tartozunk, azok nevei, kik a hazáért életüket feláldozták, feledésbe nem mehetnek, és emléküket külsőleg is kell, hogy méltó alakban, maradandólag megtestesítést nyerjen. Az erre szükséges anyagi eszközök megteremtése képezi a bizottság feladatát.

Városunk és megyénk közönsége — mint közismert dolog — a művészet iránt nagy szeretettel viselkedik, vannak hivatásos művészeink, vannak amatőrök és van lelkes, műértő közönségünk, mely minden művészeti irányt felkarolni s támo-

gatni kész. Idegen segítség nélkül, saját erőnkől képesek vagyunk oly műkiállítást rendezni, mely egyrészt tanúságot tehet a közönség ízlésének fejlettségéről, másrészt pedig záloga lehet a kiállítás anyagi sikerének.

Addig is, amíg a tervbevett kiállítás részleteiről alkalmunk lesz tüzetesebb felvilágosítást nyújtani, általános tájékoztatás gyanánt szolgáljanak a következők:

A kiállítás a művészet és műipar minden ágának tért kíván biztosítani, de elsősorban súlyt helyez arra, hogy a különféle harctereken kint küzdő katonáinknak alkalmuk legyen az ott felvett fényképeiket bemutatni. Meleg érdeklődéssel fogjuk szemlélni ezen képeket, mert ha távol is vannak a beküldők, sorsuk, életviszonyaik és küzdelmük nálunk állandó visszhangra találnak. A kiállítás tehát elsősorban hadikiállítás jellegével bír, és az ezen nagy idők emlékeinek összegyűjtését és közszemlére való kitételét egyik legfőbb feladatának tekinti. A fény-

TÁRCA.

Sült méz füstölt sonkollyal.

Írta: Hegyaljal Kiss Géza.

Hej, ha le tudnám én írni ezt az esetet! Úgy istenigazában. Hogy ne maradjon szárazon — a nevetéstől. Mert nem mindennapi történet ez. Különb: a történet még csak hagyján, de a hőse a minden megszokottságtól páratlanul elütő különlegesség, aki mint tervező, főrendező és mint — tettes vivja ki a közcsodálatot!

Ha sikerült volna őt valami múzeum vagy állatkert igazgatóságának közhasznú mutogatásra megnyerni, feltétlenül a ritkaságok csoportja jutott volna osztályrészéül, vagy még biztosabb, hogy mint unikumot mutogatták volna felemelt belépődíjak mellett. Csak lexikonjaink tökéletlenségének tudható be, hogy eredetének homályát — hiteles származástani adatok hiányában — nem tudtam eloszlatni Nemes felháborodással kellett tapasztalnom, hogy az ő születésének bekövetkezését nem jelentették be a művelt világnak az egykorú tudományos társulataink, ellenben egy kóbor üstökös érkezését már évtizedekkel előbb sietnek világgá kürtölni. Könyvemű megsértése volt ez részükről annak a történeti igazságnak, hogy a nagy események előrevetik árnyékukat, holott az ő születése nem csupán «esemény» (ez erőltet kifejezés lenne), de valósággal csapás-jellegű az emberiségre

nézve. Sőt tovább kell mennem a tudomány képviselőinek lelkiismeretlen mulasztását illetően. Nemcsak, hogy előre nem jelezték a természet e csodaszzerű alkotásának életbelépését, de még csak azt a korszakos dátumot se méltatták feljegyzésre, amely napon és órában a befejeződés végleges formáját megtalálván, a nagy nyilvánosság előtt — egyelőre mint csecsemő — megjelent Még felháborítóbb mulasztás, hogy a látható világba lépésének helyét nem örökítették meg (ha nem is mindjárt emléktáblával, de legalább tollal és tintával). E fontos adatok nemléteben majdnem teljes tájékozatlanságban kell hagynom az Olvasót. Közéletünk e kiszökellő egyéniségének saját, egyedülilletékes szavaiból ugyanis a legodaadóbb utánjárásal sem állapíthatnám meg az igazságot. Mert, mint a nagy szellemeket általában, úgy őt is meggátolta csapongó fantáziája, hogy tüzetesen határozza meg ama hely földrajzi fekvését, melyben az utókor merész lendületű földi pályafutása kiindulási pontját tisztelhetné. Hogy a legtüneménysebb hazai példára hivatkozzam, Petőfi is hosszasan habozott, hogy vajjon Kiskőröst tegye-e egyszer s mindenkorra Naggyá vagy a költői szabadság jogának értelmében Félégyházának juttassa a világhírességet, amint a *Szülőföldemen* című remeke aláírásában teszi, életrajzíróinak nem csekély ijedelemére. E gyakorlati példa mérvadó befolyása alatt természetesen fogjuk találni, ha jelen rajzom fenkőlt modellje is előbb a Dunántúlt, majd a Székelyföldet tüntette ki a születésével

való dicsekedés igénylésével. (Hihetőleg előre érezve a világtörténeti jelentőséget, mely a legnagyobb háború alatt Erdélyt a magyar korona «legdrágább gyémántjává» lépteti elő!)

Ezen a ponton válnék aztán elodázhatatlan kötelességemmé, hogy mint feladata komolyságának teljes tudatában lévő realista író,* megdönthetetlen hitelességű adatokat sorakoztassak fel, amelyek által tanulmánytárgyam létrejövételének alapfeltételeit, valamint előéletének irányító mozzanatait minden kétséget kizáró tárgybiztonsággal szemléltessem.

Fájdalom, nem tehetem.

Hősöm képzelő- és alakítóereje Hugó Viktor minden leleményességét, Jókai fantáziájának minden káprázatoságát hasonlíthatatlanul felülmulja. Szem- és fültanúk adott szóval erősített állítása, egyházi és világi férfiak bélyeggel és pecséttel hitelesített tanúsítványa, saját megfigyeléseim és pillanatnyi lejegyzéseim, mind csak mákszemnyi látszatával bírnak a valószínűségnek s legfeljebb csak azt bizonyítják, hogy itt és itt, ekkor és ekkor mit mondott, mit cselekedett hősöm, de hogy mindezek egybehangzóan adnák elő a valóságot, — melyet hősöm utólréhet-

* Dolgozatom második bővített kiadásában csillaggal jelzett minőség helyett előresejthetőleg eme szakszerűbb kifejezést fogom alkalmazni: *értékesítő*, vonatkozással ama körülményre, hogy mint az emberszabásúak egy új válfajának felfedezője és ismertetője kívánom igénybe venni hazám s esetleg a külföld fejlettebb kulturérzékű népességének szíves figyelmét.

képeken kívül a háborúval összefüggő egyéb hadi emlékek kiállítása a lehetőséghez képest kívánatos és nagy érdeklődés tárgyát képezne.

Ezen hadi emlékeken kívül azonban a művészet köréből minden jobb amatőr vagy hivatásos művész munkáit kívánjuk a kiállítás körébe vonni, ekként tehát az olaj, akvarell, pasztell, továbbá a fényképészet köréből vett művek kiállítását vettük tervbe. Az iparművészet tárgyai is a közérdeklődés tárgyát képezik és ezek kiállítására is súlyt helyeznénk.

Végül a kiállítás színvonalát nagyban emelné, ha azon gyűjtők, kik nagy szakértelemmel s lelkesedéssel gyűjtik össze a multnak emlékeit és kincseit, — abból azt, amit kiállíthatni vélnek, szintén közszemlére kiállítanak.

Röviden vázoltuk a célt s az erre szolgáló eszközöket. Bízunk közönségünknek a nemes cél iránti lelkesedésében és áldozatkészségében és abban, hogy vázolt tervünk keresztülvitelében minket hathatósan támogatni fog.

A kiállítás erkölcsi és anyagi sikere csak újabb bizonyítéka lesz annak, hogy ezen történeti időkben mindenki lelkesedéssel és áldozatkészséggel tölti be a neki kijelölt helyet, — és aki távol a harcoktól katonáink hősiessége folytán megőrizhette nyugodt otthonát, tudni fogja, mivel tartozik ezen hősöknek, illetve az elesettek emlékének.

Dr. Horovitz Gyula.

*

lentül változatos kifejezőkészsége majd így, majd amúgy lát jónak kifejezésre juttatni, — arról álmodni is merészség. Egyszer az állítja, hogy vérszerinti származéka egy grófnak, ki a regényes időkben mint szegénylegény kereste kenyerét. Máskor rajongó színekkel ecseteli, hogy az ő ereiben Napoleon vére csörgedezik, melyre a lengyelországi hadjárat hatása alatt tett szert valami cseremis hercegnő (azt hiszem, legjobb esetben is csak valami markotányos színzetű csere misz vagy csere madmoazel lehetett). De ha ma kész lett volna megesküdni ez utóbbira, egészen biztosra várható, hogy holnap már — népmesei elemek segédletével — őserdei szénetőlány és hegyi pásztorra varázsolt hún királyfi szerencsés frigyével fogja indokolni egyénisége szemfényvesztő sajátosságát.

Szédületes ez, kérem, szédületes és egyszerűen képtelenség ily villámzó szellemi röppentyűk világánál deríteni ki a színigazságot. Viszont őt szaván fogni lehetetlen. Keresztkérdések átabotái élüket vesztve hullanak le róla, mint egy körmondattól értelme a gyenge felfogású ember agyvelőrostjáról. Még nem volt kelepce, amiből ki ne vágta volna magát. Ő volt az az egyszerű diák, aki mindenre tud kádenciát. Róka-észjárású vizsgai cenzorok nem tudtak neki olyan kérdést adni, amire ő ne tudott volna valamit mondani. A valóság és a képelet közti hihetetlen mélysegeket neki játék áthidalni. És mindezt oly bizalomkeltő arccal, mint egy bivalycsecsemő. A szeme mozdulatlan kék, mint egy üres szódás-

Fenti cikk, mely egyik buzgó segítő-társam tollából ered, oly világosan és kimerítően ismerteti tervezett műkiállításunkat és annak kegyeletes célját, hogy magam részéről már csak azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok minden nemesért hevülni tudó közönségünkhöz, karolná fel ezt is szokott lelkesedéssel, fáradsággal és áldozatkészséggel nem fukarkodó buzgalommal.

Mindazok, akik művészettel foglalkoznak, legyen az festészet vagy a tőkélyre vitt művészi fényképezés, vagy azok, akik otthonukban féltve őriznek kedves régi-ségeit, hozzák meg az áldozatot, hogy kincseiket kiállítva, a szépet élvezni tudó műértő közönségünknek lelki gyönyörűséget szerezzenek, szolgálva a szent célt, amely minden fáradságot, minden bőkezű adakozást lelki megnyugvással vált meg. Hiszen kinek tartoznánk ma szívünk egész odaadó hálájával, ha nem azoknak az ismert és ismeretlen, örök glóriában ragyogó hősöknek, akik fiatal életüket adták oda, hogy hazánk jövő dicsőséges felvirágozását biztosítsák.

Ezek sírjainak és emlékének ápolása kívánja tőlünk, hogy minden lehető módon gyarapítsuk a minden emberi eszme megvalósításához szükséges anyagi eszközöket.

Bujanovics Gyuláné.

Hubay-hangverseny.

Március 3-ikán ünnepe lesz városunknak. Az örömmek és a szeretetnek szép ünnepe! Büszke örömmel tölt el mindnyájunkat, hogy városunk falai között üdvözölhetjük azt a nagy magyar művészt, aki annyi dicsőséget szerzett nemzetünknek a külföldön, úgyis mint alkotó és teremtő zeneszerző, úgyis mint paedagogus s főleg mint a hegedű csodás művésze, akinek a keze alatt ez a négy húr olyan varázssal adja vissza a magyar nép csöndes

üveg és oly szende, mint a libaé. (Ez utóbbi hasonlat gimnáziumi benyomásaim frissességére vihető vissza. A szem színéről magyarázó tanár ugyanis azzal a természettudományi kijelentéssel lepott meg bennünket, hogy a legjobb kék szeme a libának van. A filológia professzora aztán azzal nyugtatta meg azokat a fiúkat, akik kékszemű tüneményekben keresték életük eszményképét, hogy a liba elnevezés tág köre alá a leány polgári tanintézetek növendékei is oda-foglalhatók szűkebbkörű értelemben) Nos hát ez a katángszínű és hullónézésű kék szem olyan bűnrekeptelen bárgyúsággal tudta kérlelni az embert: nekem higgy, ne a szájamnak (az félrebeszél)! A szája eközben járt-járt (dühösítő ellenében egy rövid lejárattal váltóval) és dagadozott ki belőle a halvaszületett igazságok ellenőrizhetetlen özöne. Huzamosabb ideig való hallgatás után a jó megfigyelőben bizonyos józan mérséklet fejlődött ki, mely a valólátszat és az állítások közt tátongó folytonossági hiány csökkentésére, megmaximálta szavai hitelképességét olyaténképen, hogy: ennek csak másfél percentje igaz; ebből — annyi se.

Hősöm népszerűségének ily széleskörű megalapozása után (szegénynek alapice befűtöttem!) rátérhetek a jelen munkám kezdő soraiban sejtetett esemény részletes ismertetésére, amikor is leírásom vezéralakját a cselekvés állapotában nyílik alkalma behatóan megismerni az Olvasónak. Itt azonban, a tárgy természetéből önként következőképen, még egy kitérést kell tennem.

bánatát, merengését a multakon, szilaj jókedvét, sírva-vigadását. Itt üdvözölhetjük a mi körünkben a nagy Hubay Jenőt, aki pár évvel ezelőtt lázba hozta minden idegünket s akire azóta annyi hálával, rajongással és szeretettel gondoltunk.

A szeretet hozza őt közénk. Szeretet a mi megértő, intelligens publikumunk iránt. És a szeretet a sors által legjobban sújtott gyermekek: a hadiárva iránt. Ezeknek a szerencsétlen árváknak hozza meg a legszebb, a legmeghatóbb áldozatot: a lelkét, a művészetét. A szeretet ünnepe lesz ez a nap. Ez hozza közénk a nagy művészt; ez az altruisztikus szeretet dobogtatja annak a jóságos asszonynak a szívét, aki minden áldozatra kész, hogy a szerencsétlen gyermekek: a hadiárva nagy és súlyos veszteségük mellett ne érezzék a megélhetés, a mindennapi élet nyomorát, küzdelmét. Ez a krisztusi szeretet vezérli annak az apostoli lelkű főpásztornak a lépteit, aki annyi érdeklődéssel, odaadással csüng az árvák jövő sorsán.

Ha egy hangversenyen Hubay Jenő szerepel az ő csodálatos művészetével s ha a hangverseny sikerén Bujanovics Gyula főispán széplelkű neje és fenköltlelkű főpásztornak, dr. Novák István munkálkodik, akkor az a hangverseny a szeretet ünnepe lesz.

Ismerjük közönségünk nemes áldozatkészségét, minden szépért és nemesért áldozni kész lelkét, jó szívét s meg vagyunk győződve róla, hogy ez a hangverseny erkölcsileg is, anyagilag is méltó lesz Eperjes város és Sárosvármegye nagy-lelkű közönségéhez.

A hangversenyre jegyek már válthatók Holénia Béla Széchenyi-köri pénztárosnál

Nevezetesen utalnom kell mintapédányom képességeinek meglepő sokféleségére. Hihetőleg kiválóságai rendkívül szétágazó voltának tudható be, hogy az életpályák tömkelege közepett nem tudott magának elmozdíthatatlan létalapot teremteni (t. i. előbb több intézetből, később több hivatali állásból — elmozdították). Így például a jelzett eseményt közvetlenül megelőző időkben mint jegyzősegéd emelte a nélkülözhetetlen (illetve: beszámíthatatlan) hadi felmentettek létszámát. Másfelől mint járási úttaposó; községi csövezető és kályhagyógyász; kerületi fülcsődtömeggondnok (t. i. hivatali hatásköre gyakorlása közben oly sivatagi hanghordozással közölte mondanivalóit az ügyfelekkel, hogy a helybeli és vidéki fülek tömegesen jutottak hallási csödbe); népszámlálási pótközeg, stb. stb. kívánt szolgáltatást tenni a hazának és a társadalomnak. Ily szerteszálasodó mivoltában az összetevékenységnél még csekély nehézségbe ütközik megállapítani fajunk e még mindig ingyen látható kinövésének címét és jellegét. Magamtól talán sohasem sikerült volna ehhez eljutnom, ha egy őszinteségi rohamában közhírré nem teszi, hogy legjobban szereti, ha Gyakornok úrnak szólítják. Ezt magam is készséggel elfogadhatónak vélem. Ez mindenre ráillik. Heltai Jenő például, egyik pompás művében, egy rablóvezér alakját állítja éles megvilágításba «gyakorló» jellegének feltüntetésével...

Hadd jelentsem hát meg a Gyakornok urat egy mézsütést tárgyazó tragicomédia (kérem a

(Fő utca 71. sz.) árban. Felülfizet fogadnak és hirt.

A hangverseny baton este 8 óra. Vigadó nagyterem.

A hangverseny jesi és sárosi ha

Kereskedel
..... Rész
Eperjes, Főutca
Váltók lesz
Takarékbetétek
Financirozás

Hazugságo
a világ

Írta és az Eperjes dr. M.

Amíg a porosz lehetett kutatni tö addig az entente tö már merő önámítás tévesztés, sőt a le népeik maszlaggal t tak, amelyeket mos jogosultságából a k tották, nem a sajátj és közös értékei E népeinek, mert azo evangeliomában: az és a nemzetközi sze zetek tették maguk ményeikben. Ezzel civilizáció szent ne maorikat, malájoka micsoda civilizálatla mint civilizátorokat, bárók-ra, aláásták

t. Nyomdat, ne izg «trabuco» «media» se az a trafik-inség gy közveszélyes hatást

Gyakornok úr me napi munkássága parókiára, — hogy nyebbülést keresni, literes mértékben r letű úr többé kevés nyári estéken gya a csillagok és az ü közben a tornáctet delmes eperfához üdvözölte az éjibog lommal be akarva azért bólingat feke halhatatlan nagysza képen cselekedett, meg van rakva feke galyáról cuppanó és — hamiskás céltat nok úr savanyú k Gyakornok úr me kalotaszegijét — (kéz, később az id madeira-mintákkal) az eperfa kihívó ar ban nem találta cé eperfát dohártyare utasítson tisztessége önmérsékléssel csak

(Fő utca 71. sz.) 7, 5, 4, 3 és 2 korona árban. Felülfizetéseket hálás köszönettel fogadnak és hirlapilag nyugtázzák.

A hangversenyt március 3-ikán, szombaton este 8 órakor tartják meg a városi Vigadó nagytermében.

A hangverseny tiszta jövedelmét az eperjesi és sárosi hadiravák javára fordítják.

Kereskedelmi Takarékpénztár

..... Részvénytársaság .....
Eperjes, Főutca 133. (Pulszky-házban).

Váltók leszámítolása 6%-kal.

Takarékbetéteket 4%-kal kamatoztatunk.

Financirozások és hitelek nyújtása.

Hazugságok és hipotézisek a világháborúban.

Írta és az Eperjesi Széchenyi-körben előadta:
dr. Mészáros Lajos. (Folyt.)

Amíg a porosz militarizmus elleni vádban lehetett kutatni történelmi precedensek után, addig az entente többi jelszava és csatakiáltása már merő önámítás, sőt rosszabb: tudatos megtevésztés, sőt a legrosszabb: hazugság, saját népeik maszlaggal táplálása; mert azok a jelszavak, amelyeket most kisajátítottak, amelyeknek jogosultságából a központi hatalmakat kitesztették, nem a sajátjuk, de szellemi közkinccsei és közös értékei Európa minden polgárosult népeinek, mert azokat a francia forradalom evangéliomában: az emberi jogok kijelentésében és a nemzetközi szerződésekből az összes nemzetek tették magukévé és alapozták meg intézményeikben. Ezzel a tettel és azzal, hogy a civilizáció szent nevében feketéket, hindukat, maorikat, malájokat és az Isten tudja még micsoda civilizálatlan hordákat szabadítottak rá, mint civilizátorokat, mireánk, a «húnok és barbárok»-ra, aláásták a fehér faj uralkodó, évszá-

t. Nyomdát, ne igazassa dohányos olvasóimat «trabuco» «média» sajtóhibák mellékelésével, mert az a trafik-inség gyötrelmeinek felidézése miatt közveszélyes hatású lehetne!) címszerepében.

*
Gyakornok úr megjutalmazhatatlan közérdekű napi munkássága végeztével szivesen járt át a parókiára, — hogy úgy mondjam — lelki könynyebbülést keresni, melyet literes vagy másféliteres mértékben mozdítottak elő a nagytiszteletű úr többé kevésbé nehéz borai. Álmatag nyári estéken gyakran üldögéltek a verandán a csillagok és az üvegek meghitt világánál, miközben a tornáctetőre hajló eperfa — mint illedelmes eperfához illik — feketén bólingatva üdvözölte az éjibogár-zúgásos estét. Egy alkalommal be akarva biznyítani, hogy nemcsak azért bólingat feketén, mert adott esetekben halhatatlan nagyszalontai kollégája is hasonlóképpen cselekedett, hanem azért is, mert sűrűn meg van rakva fekete gyümölcscsel, egy lehajló galyáról cuppanó és freccsenő szemet pottyantott — hamiskás célzatossággal — pont a Gyakornok úr savanyú kompér színű mellényére. A Gyakornok úr megbecstelenítve látva hódító kalotaszegijét — (melyet előbb gyöngéd női kéz, később az idők vasfoga ékített likacsos madeira-mintákkal) — féktelen haragra gyuladt az eperfa kihívó arcátlanságán. Minthogy azonban nem találta célravezetőnek, hogy egy siket eperfát dobhártyarepesztő szabályrendeletekkel utasítson tisztességesebb magaviseletre, baljóslatú önmérsékléssel csak ennyit jegyzett meg:

zados tekintélyét Ázsiában és Afrikában, mert «ma nékem, holnap néked». Ha szabad nekik, ilyen hazugsággal, a kemény germán koponyákon léket ütni, majd beverik egyszer a lágyvelejtű angolszász fejeket is!

Vizsgáljuk meg pontokban a legfőbb hazugságokat. Azt hiszem, kevés reflexio kell hozzá, azért csak példálózva járok el:

1. A kis nemzetek szabad fejlődésének, létérdekeinek intézményes biztosítása és a nagyhatalmak általi garancia-protectorálás. Szép sírfelirat lehetne Görögország számára. Azzal, amit ezzel a kis tengeri, védtelen állammal tettek, amelyet megraboltak, megcsönkítettek, «ellenkirályosdit» játszottak Venizelossal, — példátlan a történelemben; valósággal egy történetész se tudja, ne Dsingisz kán hűbéres fejlődésének egyikével hasonlítsa-e össze XII. Konstantint? De még a mongolok se sérthették úgy meg a nemzetközi becsületet, mint ahogy ők tiporják lábbal e kis állam szuverénitását, népének igazi érzeit.

2. A nemzetközi szerződések betartásának kikényszerítése a jövőben. Gondoljunk a genfi, a pétervári, a hágai stb. konvenciókra. Kik találják ki a dum-dum lövedéket, a lyditet, a mérgezett nyilakat, a betanított véreket? Belgium semlegességének megsértése? Már el is kopott ez a hazugság, miután ők is bevallották.

3. A nemzetiségi elv keresztülvitele Persze, csak olasz tanítási módra. Macchiavelli, Mancini és Romagnosi iskolája szerint. Az első úr hirdette a tanításokat adott az «Il principe» ben, hogyan kell boldogítani a népeket, a két utóbbi professzor, már régen meghaladott álláspont. Sok nemzetiség között is kell lenni egy «állam-nemzet»-nek, amely nem csupán jogi fictio és szerzett jogi elsőbbségen gyakorolja a főhatalmat, de amely a nemzetiségi szabadság elve mellett, gazdasági és kulturális hegemonián alapul! A nemzetiségekből lett federáció csakis Svájcban volt lehetséges, mert ott hosszú történeti együttélés és egyenrangúság a kultúrájukban, előzte meg. Mesterséges Svájcot teremteni pl. hazánkból, csak Jorga és Popovici román agitátor-professzorok gondoltak el, persze ők is román hegemonia mellett!

— Hm, milyen kedves ez a csemete, hogy nyalánsággal kedveskedik az embernek!

Miután az eset feletti mosolygások végkép elcsendesedtek, a nagytiszteletű úr, — hogy feledtesse az árnyéket és epret szolgáltató udvardísz, úgyszintén az ünnepélyes ruhadarab becsületén esett foltot, — békéltetőleg fűzte tovább a szót:

— Bizony, Gyakornok úr, nem is gondolná, hogy annak a fának a törzsében micsoda értékes nyalánság leledzik. Egy vadregényes méhcsalád rejtegeti benne mézgyűjteményét.

— Csak nem tán? — ugrott fel a gyakornok. Mintha most nyomban le akarná nyelni a mézet, méhestől, eperfástól együtt.

— Igen, igen, erősítették az asztalnál ülők, már régen kiszedtük volna, ha tudnánk a módját.

— No majd kiszedem én! — jelentette ki a gyakornok és szavaiban akkora szilárdság volt érezhető, mint egy háromhetes száraz zsemlyében (hogy találó, de ma már csak múzeumban található hasonlatot mondják!).

A pap-család lekötelve bólingatott, hogy előre is nagyon szépen köszöni.

— Másnap ebéd után — bár akkora forróság volt, hogy ember és állat csaknem átolvadtt cseppfolyós halmazállapotba — megjelent a gyakornok úr vezérszereplési alkalmához és kissé tetemesebb fejbőséghez mért tűzoló-csákóban Arcán rendíthetetlen elhatározás honolt, mint csákója taréján egy tavalyi tűz korma.

Neki egyenesen az eperfának!

4. A kultúra, a civilizáció, a szabadság és a jog intézményes biztosítása. Küzdelem az igazságért! Csak a három vezérlő entente hatalom utolsó háborús szereplését veszem bonckés alá, eleget mondtam. Anglia, mint ezen eszme bajnoka, és az ír forradalom kegyetlen elnyomása. Lord Kitchener, aki az éhségtől agyongyötört és nyársakkal fellázadt hinduk százeit agyú elé köttetve (saját találmánya volt) tépette szét. Franciaország, a műveltség zászlóvivője, aki kegyetlenkedik Marokkóban azért, mert azok nem akarnak úgy járni, mint Tunisz járt. Ami pedig Oroszországot illeti, ott a kultúrát a népnek még meg kell teremteni, a civilizációt a kormányhatalomba be kell vinni, mert ott csak a «csinovnik»-ok szabadsága van meg és az államfőhivatalnokoké, a korrupciót tekintve. Szerencséje, hogy államformájára nézve: «orgyilkossággal enyhített autokrácia». Íme, most ő is a nagy forradalmi eszme előharcosa!

5. Az úgynevezett «entente cordiale». Vagyis az entente-hatalmak békeszövetsége a háború után gazdasági és katonai alapon, a semlegesek bevonásával, a központi hatalmak kizárásával!

E szép jelszó azért hazugság, mert maguk se bíznak és hisznek benne. Csak arra jó, hogy ha netán ezt a háborút nem nyernék meg, legyen mivel cordialiter megfenyegetni a világ-béket.

Előadásom másik problémájának taglalása marad hátra: az entente hipotézisei. A hipotézis: a bevallott háborús cél, a diplomaták és kormányférfiak boszorkánykonyhájáról kiröpített jelszó, közvélemény és hangulatcsinálás, sajtó-oktroj a nagytömeg számára. Rendszerint kiegészítője a hazugságoknak, mert azok sem hisznek benne, akik a hipotéziseket felállítják. Jellemzője: a nagyhangú, a tömeg számára tetszetős frázisa és a történelmi fictió kimutatása, helyesebben ennek akarása. A tömeg sohasem érti mert hisz tulajdonképpen történetbölcséleti, közgazdasági, politikai kérdést tartalmaz, de követi és fennhangon ismétli, mert az összes számottevő tényezők szüntelen ismétlik és mert a francia parasztszójárás szerint «a levegőben van».

A hipotézis felállítása és népiessé tétele az

A háznép mélyen aludta déli álmát, csak a két kis ikerfiú változott kiseded sóbálványá, hogy mit akar a «gyakornok új» az eperfától?

Bizony aligha lehetett nemes szándéka. A gyakornok ugyanis az ősméhészet tömeggyilkoló modorát követve, a kifüstölés módszerével óhajtott a szóbanforgó fát édes terhetől megszabadítani. Határozottan erre vallott a zsebéből napfényre kerülő kén-, tőzeg- stb. füstölő-készlet, továbbá bámulatos buzgalma, mellyel a füst ható erejét mind fullasztóbbra igyekezett fel-fokozni. Most vált nyilvánvalóvá a tűzoló-csákó magasabb rendeltetése. Arra volt hivatva, hogy oltalmat nyújtson a zseniális fejnek — az előzetes hadüzenet mellőzésével meglepett méhtartomány ellentámadásaival szemben. Védelme azonban csakhamar igen felületesnek bizonyult, mert a méhek az odúnyíláson betolakodó füstből megértve, hogy társadalmuk nyugalmát felháborító, orgyilkos merénnyel van dolguk, — nyomban mozgósították sűrű rajvonalon támadó szuronyos haderejüket. A Gyakornok úr ettől indítatva a leggyorsabb terepváltoztatásnak volt kénytelen magát alávetni, erőltetett menetelést nyomulva a tehénistálló szénatartójának enyhítő fedezékébe.

Onnan, üldözötti bekerítő hadmozdulatán fel-dühödve (s a szűrt sebek helyén kellek fel-dagadva) mackenseni eltökéltséggel tört előre az ostromolt sonkolytelep ellen. Először is — ravasz előrelátással — ellenállóbbá tette páncélzatát, sisakrostély helyett arcára göngyölvén egy négyzögletű gyolcsot, mit hirtelen elhatározás-

államférfi kezében szünetlenül ösztökélő út mutató, — mondhatni egy céltábla közepe, amíg az találva nincs, utána a legjobb eredményt is csak féleredménynek mondja; ismétlem, mondja, mert nagyon kevés ellenséges államférfiúrol lehet elmondani, hogy a mai hipotézisek elérésével gondolja a világbékét megoldani és egyáltalán kérdéses, hisz-e benne, — a hadiesemények folytán, a háború további fizisában. Szerencsére a hipotézisek időről-időre kijavíthatnak és az elhasználtat kihagyják az új összeállításból.

Az entente legfőbb hipotéziseit, az elutasító jegyzékük óta, a következőkben ismertethetjük:

1. A monarchia feldarabolásának szüksége. Amióta az entente hatalmi csoportulása megalakult frásban és képben, quasi felsőbb utasításra hirdetve lett. Előbb — szerényen — Svájc mintájára kívánták átalakítani a monarchiát, Massaryk dezertált prágai tanár már a nemzeti-ségi alapon való konföderációt hirdeti, Popovici megcsinálja a próbafelosztást, Scotus Viator, Barrès és a többiek már mint reális tényről beszélnek, az entente államférfiai pedig térképen «realizálják», — mert egyelőre csak a papíros türelmességéről lehet szó. A központi hatalmak vezetői ennyi jogosultsággal Indo China vagy Kamtsatka felosztását tervbe vehetnek. Ausztriát, — melybe bizony sokáig Magyarországot is beleértették, — az újkor folyamán 1741-ben és 1809-ben fel akarták osztani. Az az Anglia, amely ma ennek a desperado-hipotézisnek egyik hírharangja, 1741-ben kijelentette Ausztria fennmaradásának európai szükségességét. Palmerston a mi 48-as szabadságharcunkat csak azért nem támogatta, mert az ő nézete szerint Ausztria felbomlására vezethet. Ezt az elismert, leszögezett és kifejtett európai axiomát közvetlen a háború kitöréséig az entente-hatalmak mind vallották, mert ez a hipotézis, mint békeprogram(?) pontosan 1916-ban jelent meg. Történeti reminiscenciául szolgáljon, hogy nem ez az első «megsemmisítési terv». 1793-ban Lundreciesben, Ferenc császár elnöklete alatt, az akkori hét szövetséges egy — szerintük — oly nagyszabású tervet dolgozott ki, hogy örömmükben elnevezték «Franciaország megsemmisítése szükséges be-

sal kapott le a tornác karfájáról (s amely, ha jól tudom, a parókia legifjabb trónvárományosának volt egyik száradó ruházati tényezője). Azután fentnevezett s az illatossal homlok-egyenest ellenkező füstölőanyagokból újabb fojtógáz-támadásokkal hatványozta a halálfélelmet nem ismerő örség elkeseredettségét. Sőt nem átalta arra a vakmerő hadicselre vetemedni, hogy egy bombasztikus hatású égő csóvát bevett az odú nyílásán, miáltal kegyelemdőfést kívánt adni a municióját vak elszántsággal védő méhadosztálynak. Ez, a szó legfullánkosabb értelmében, szembeszökő eredményű volt. A végső reményét is feladó repülő-brigád vésses fergetegben zúdult az ádáz jogtipró ellen. Ily túlnyomó (illetve: túlszúró) erővel szemben a gyakornok kénytelen volt ismét hátat adni, vagy újabb harcászati kifejezéssel: ravaruszkizozni és a Szénatar-tóban elmerülni.

Mikor percek mulva elérkezettnek látta az időt, hogy sisakos fejét a végső diadal kétség-telen érzetében délcég fensőbbsséggel kidugja a nevezett tóból, irtózatossággal rengették meg a levegőt, valamint edzett dobhártyáját. A két kis iker «inaska», aki az előszoba üvegajtaja megett titkos tanúja volt az eseményeknek, minden hasonlatot kizáró szertelenséggel üvöltötte:

— Jajj, jajj, ég az epejfa!!!

Rémületüknek lélektani oka nem pusztán a felcsapó lángoktól való ijedelem volt, hanem hathatós mértékben a gyermeki tulajdon-féltés, melyet eddig is csak a kíváncsiság tartott féken. A lángok látásával aztán annál féltelenebbül

következtének». Akkor heten támadtak egyre és hogy erre mi következett, azt tudjuk az elbeszélő történetírásból. Rettenetes elveretés. Franciaország szólott Dantonban, amidőn a mindenünnen körülvevett, tengerről elzárt, kereskedelmi hajóitól kifosztott ország ellen újabb merénylethez szót emelt: «Ennyi szemtelenség kezd már minket bosszantani. Ne feledjék a szövetségesek, hogy Franciaország igazi kincse a vér, melyet pazar nagylelkűséggel ont, hogy megvédje a hazát». Nem-e a mi időnkben hangzott el, nem-e úgy tűnik fel, mintha a tegnapi története a máé volna? Az entente eme hipotéziséhez csak egy mondanivalóm van: a nemzetek szent haragja a legerősebb fegyver! (Vége köv.)

SZÉCHENYI-KÖR.

A febr. 7-iki zeneest. A Kör febr. hó 7-iki zeneestjét Hemerka Gyula egyházi karnagy, zeneiskolai tanár, a felsőbb leányiskola énektanára, zeneszakválasztmányi tag rendezte. Az estnek előrejelzett gazdag programja változást szenvedett, mivel Schmidt Konstancia, a kassai Nemzeti Színház énekművésznője táviratilag jelentette hirtelenül közbejött akadályok miatt való elmaradását. Az est bár így terjedelmében vesztett, mégis mindvégig nívós és élvezetes volt. Elsőnek maga Hemerka Gyula lépett fel, aki Schubert «Az én helyem» és Löwe «Az óra» c. dalművét adta elő. Hemerka Gyula ez alkalommal nagyobb-szabású művekben mutatta be énektehetségét, különösen pedig kellemes csengésű, erőteljes, színdús, gyönyörű szép baritonhangját. Énekéhez a kíséretet Wohanerné Hoffmann Olga zongoraművésznő, zeneiskolai tanárnő szolgáltatta szépen árnyaló, precíz játékkal. Az est második szereplője Rákos Arnold hegedűművész, a miskolci zeneiskola tanára volt. Az ifjú hegedűművészt közönségünk jól ismeri már. Többször ragyogtatta a Kör emelvényén nagyarányú zenei technikáját. Különösen Bach «Sarabande és váltogató» s Mendelssohn «Hegedűverseny»-ében ragyogtatta művészi

tört ki a kétségbeesés, hogy mi lesz most a kedves fával, mely könnyen hozzáférhető, kifogyhatatlannak látszó csemegekészletével oly sok édes és murcos örömet szerzett nekik? A Gyakornok úr lelkét pedig szigorú paragrafusok kacskaringói kezdték szorongatni, melyek a bűnvádi eljárás tárgyát képező «tettesség» kényszer-állapotát éreztették magasrabecstült személynél. De minden eshetőségre tüstént készenlevő lélek-jelenléte szempillantás alatt a tetek mezejére ragadta. Tűzoltócsákóját a kapitány vizeshor-dóba merítve locsolgatni kezdte a lobbanékony belsejű eperfát, ami azonban nemhogy csök-kentette volna a lángok terjedési sebességét, de — bosszantó paradoxon gyanánt — inkább még: olaj volt a tűzre.

Az alármirozott háznép már előbb lépéseket tett a községi fecskendő elhozatalára, de a kúrátor, az Egyház költségét növelő nagyobb tűzkártól félve, gyökeres orvosláshoz látott, s nehány a rémület erejével mért fejszecsapással, tövben döntötte ki a végzetsújtotta fát.

Az «inaskák» megörülve a fástól eléjük boruló temérdek epernek, most már mérsékeltébb toroknyílású diadalordítások közben tömték be önnön szájukat.

Kálmus, a parókia növendék Timotheusa, jóízű kötődéssel fordítja nevetésre a dolgot:

— No Gyakornok úr, most már ehetjük a sült mézet, füstölt sonkollyal!

De a Gyakornok úr ügylész elvesztette az étvágyát — a szénatar-tóban.

Megyasó, 1917. febr. 7.

technikáját, s főleg annak a fölényes nyugalomnak s határozottságnak, tisztaságnak adta bizonyosságát, amellyel a zeneműveknek legatőji, staccatói, futamai, akkordjai, flageoletjei fölött uralkodik. Ez alkalommal a nyújtott műélvezetes estnél azzal is tettem méltóvá a Kör elismerését és háláját, hogy a váratlanul közbejött programváltozás miatt a mű-sorra vett hegedűszámait gazdagon megpótolta. A hegedűszámokat Hemerka Gyula egyházi karnagy, zeneiskolai tanár kísérte zongorán, egybevágó, precíz harmonikus össz-játékkal. Kedves szám volt még Grossmann Ilonkának játéka is. A sok lélekkel s átgondolással kidolgozott előadás nemcsak az úri-leánynak szép zenei talentumát dicséri, hanem a Kör zeneiskolájának rátermettségét is, amely tehetséges növendékeit ily magas zenei fokra tudja emelni. Grossmann Ilonka a következő zeneműveket adta elő: Liszt «II. rhapsodia» s Moszkowski «Tarantellá»-ját. A közönség sok tapssal jutalmazta meg a nagy zenei tehetséggel megáldott úrileány élvezetes zongorajátékát.

A Kör febr. 14-iki felolvasó-estéje.

Érdekes és fölötté tanulságos fölolvastást tartott az Eperjesi Széchenyi-körben Porubszky Béla kir. főmérnök, a tótsóvári m. kir. bányahivatal főnöke a bányászat és kohászat szerepéről és fontosságáról a jelen világháborúban. A nagy gondnal és kiváló szaktudással szerkesztett felolvasás tárgyául a felolvasó annak az immár köztudomásúvá váló ténynek bizonyítását és fejtegetését választotta, hogy a mai világháborúban a győzelem azé a hatalmi csoporté lesz mely gazdaságilag előnyösebb helyzetben van, és jobban van szervezkedve, vagyis már a közel jövőben a központi hatalmaké. A magyar bányászat és kohászat fejlődésének rövid ismertetése és a bányászat termékeinek, főként a szén, vas és olaj e háborúban nyerő alkalmazásának és azok nélkülözhetetlenségének, illetve nagy fontosságának részletezése után — mely termékeket igen találóan «földalatti termés» jelzővel látott el — a felolvasó számszerű adatokkal is kimutatta, hogy mind a hazai, mind a németországi szén termelése és elosztása, a vasérc bányászása és feldolgozása, az egyéb ércek fémek, kőzetek, földgázok, kőolajok stb. lelőhelyeinek száma és azoknak bősége miatt hiú ábránd az ententenak nagyhangon hirdetett kiéheztetési terve az egyéb anyagokat is a német tudomány egyrészt vegyiúton állíthatja elő (mű-salétrom), másrészt tengeralattjáró kereskedelmi hajóival képes pótolni (nikkel, gummi); az entente államai közül ellenben Franciaország és Oroszország éppen szénben és ércekben leg-gazdagabb területeiket veszítették el, Anglia pedig a szigorított tengeralattjáró-háború következtében hova-tovább nemcsak egyre kevesebb anyaggal képes szövetségeseit ellátni, hanem rövidesen maga is képtelen lesz a hadianyagok gyártásához szükséges és országában nem termelhető számos anyagokat a tengerentúli országokból behozni. Befejezésül annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a világháború tanulságaképpen az illetékes tényezők felismerik a bányászat és kohászat óriási köz-gazdasági fontosságát és a természeti kincsekben bővelkedő Magyarországot mielőbb virágzó iparállammá — magyar Belgiummá — alakítják át. A szép számmal megjelent közönség, melynek soraiban Bujanovics Gyulát, vármegyénk főispánját és Tahy József alispánt is láttuk, feszült figyelemmel hallgatta a tartalmas, szakszerű és aktualitása folytán is mindvégig élvezetes elő-adást és Porubszky Béla főmérnöknek zajos tapssal és éljenzéssel fejezte ki elismerését. A felolvasás előtt Késmárszky Lajos, ev. theologus Géczy István: «Temetés a Visztula mellett» című, szép háborús versét adta elő helyes fel-

fogással, szép szással. A köz jutalma.

Felolvasó-kör február 21-tart dr. Mosásny. «A fertőző beteg

A Széchenyi (hamvazószerda

SÁROS

Ára 1 kor. 80 fill., vidékre küldve kor. 90 fill., melybe a portó is bele van számítva.

Kapható: Kósch A. déseben és a St

H. Feh

Ha a fehér rajz ejtünk, akkor a rá hó lenne és a fekete porosz kőszén.

Van valami fe koromszínű kőszé

Az élet eleven röje a szén. A gy egy ezerkarú po égbenyülő kémér munkás és szíve És ha a gyára a képviselői, akkor, a kultúrának nélkül éppúgy nem haladás, tökéletes virága sem nyílik

A szén mintha gét, boldogságát gyengülés, bennulás

A házi élet ny jégvirágokat rajz halódó és álomba családi hajléka a héberok otthona a A szénben és a maga a megeléged Lehet-e valam és békességnél? ..

De elképzelt minden fehérségbe egy ezerkarú város minden egyes hó tragédiának: az él csend-élet olyan s holdnak kialudt mikor a fehérség m szózat és minden

Ilyenkor a város többé, hanem egy lakói a föld alatt A gyárak ekko és a hallgatagságbó csontváza a homok

fogással, szép színezéssel és ügyes hanghordozással. A közönség zajos éljenése volt a jutalma.

Felolvasó-estély. Az Eperjesi Széchenyi-kör február 21-iki felolvasó-estélyén felolvasást tart dr. *Mosánszky Jenő* népfelkelő-ezredorvos úr: «A fertőző betegségekről», szaval *Kopcsó János* úr.

A Széchenyi-kör utolsó zeneestélye (hamvazószerda miatt) február 28-ikán lesz!

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvortsák Győző*-nek tollából a sárosi orosz betörés ténete a vármegye etnografiai s topografiai ismertetésével — könyvalakban, egy térkép-melléklettel, amely az oroszok által megszállott községeket külön tünteti fel.

Kapható: *Kösch Árpád* papir- s írószerkereskedésében és a *Stein-féle* könyvkereskedésben.

HIREK.

Fehér — fekete.

Ha a fehér rajzlapra kihúzó tussal kis foltot ejtünk, akkor a rajzpapír úgy tűnik fel, mintha hó lenne és a fekete folt, mint egy darab fekete porosz kőszén.

Van valami fehérebb a hónál és feketébb a koromszínű kőszénél? ...

Az élet elevevényének, pezsgésének fokmérője a szén. A gyárvárosok úgy festenek, mint egy ezerkarú polip, melynek csápjai a fekete, égbenyülő kémények; ütőere a sok százezer munkás és szíve a szén.

És ha a gyárak valóban az élet lendületének a képviselői, akkor a szabályosságnak, a ritmusnak, a kultúrának a kifejezője a szén, mely nélkül éppúgy nem képzelhető el emberi evolúció, haladás, tökéletesedés, mint ahogy a Ciklámen virága sem nyílik ki napsugár nélkül.

A szén mintha csak az élet színtét, melegségét, boldogságát adná meg, mert nélküle elgyengülés, benuulás, fájdalom telepszik a kultúrára.

A házi élet nyugalma, csendje pedig, mikor jégvirágokat rajzol az ablaktáblákra a tél, olyan halódó és álomba kívánczó, mint a rómaiak családi hajléka a Penatesek nélkül, vagy a régi héberek otthona a maga Terafimja nélkül.

A szénben az élet ereje és vidámsága lakozik: maga a megelégedés és békesség.

Lehet-e valami fehérebb a megelégedésnél és békességnél? ...

De elképzelhetünk hideg, nagy telet, mikor minden fehérségbe csvad; mikor utolsót dobban egy ezerkarú város hatalmas szíve is; mikor minden egyes hó-szem csak takarója egy kis tragédiának: az élet realisabb felének; mikor a csend-élet olyan szomorú alakot ölt, mint a holdnak kialudt vulkánja körül a hallgatás; mikor a fehérség maga a megjegecesedett kiáltó szózat és minden kialvó kémény egy mementó.

Ilyenkor a város nem óriási, ezerkarú polip többé, hanem egy kis hangyaboly, melynek lakói a föld alatt laknak.

A gyárak ekkor úgy merednek ki a hóból és a hallgatagságból, mint egy mammut ásatag csontváza a homokból.

A hólepel ilyenkor nem más, mint egy nagy, kiterített szemfedő ...

Lehet-e valami feketébb a kiterített nagy, fehér szemfedőnél? ... *Marocsin Zoltán.*

Hősök jutalma. *Martini Mór* 5 gyalogezredbeli őrnagy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért újabban a vaskoronarend harmadik osztályát kapta a hadiékítménnyel. *Rács Ferenc*, a 67-ik gyalogezred zászlósa az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a másodosztályú ezüst vitézségi érmet kapta.

Kinevezés. Őfelsége lapunk társkiadója, erdőbényei *Koós Frigyes* tart. tűzér-zászlóst 1915. évi május hó 1-sei ranggal hadnaggyá nevezte ki.

Halálozás. Dr. *Kakász Béla*, eperjesi ügyvéd febr. 10-ikén d. u. 3 órakor, hosszas szenvedés után meghalt életének 54-ik esztendőjében. Temetése az evang. egyház szertartása szerint febr. 12-ikén ment végbe Eperjesen. A gyászeset alkalmából az Eperjesi Bankegylet, az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. és a Buchner és Moskovits-gépgyár r.-t. igazgatósága amelyeknek igazgatósági, illetve felügyelő-bizottsági tagja volt — is kiadtak gyászjelentéseket.

Láng Jenőné szül. *Huszovszky Emmy* febr. 12-ikén, életének 23. évében, hosszas betegség után meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett febr. 14-ikén ment végbe.

Petriskó Illés kurói g. kath. lelkész február 14-ikén Kurón meghalt. Temetése a legnagyobb részvét mellett e hó 16-ikán ment végbe.

Vármegyei közgyűlés. Sárosvármegye törvényhatósági bizottsága febr. 26-ikán délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melynek tárgysorozata: 1. A jövedelemadó, vagyonadó és hadinyereségadó megállapítására hivatott adófelszámolási bizottság választás alá eső tagjainak megválasztása. 2. A III. osztályú kereseti adó, bányaadó és nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójának kivétele ellen beadott felebezések elintézésére hivatott egyenesadófelszámolási bizottság választás alá eső tagjainak megválasztása.

Az Angolkisasszonyok gyászja. Rövid időn belül ismét mély gyász érte az Angolkisasszonyok «Sancta Maria»-intézetét. *Faust Apollónia* testvér, az Angolkisasszonyok eperjesi rendházának tagja, február 10-ikén Eperjesen elhunyt. Temetése hétfőn délután volt nagy részvét mellett.

Névváltoztatás. *Stefanyák József* jogszigorló, eperjesi lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel *Domokos* névre változtatta.

Házasság. Február 13-ikán vezette oltárhoz *Csircs László Bucskó* Máriát. A lakodalom Bucskó János házában (Podhorányi-köz) történt, mely alkalommal az egybegyűltek a harctéren elesett eperjesi hősök árvái javára 30 kor. 26 fill.-t gyűjtöttek, mely összeget hálás köszönettel véve, illetékes helyre juttattuk.

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Takarékpénztár 50 koronát adományozott a Sárosvármegyei Jótékony Nőegyletnek. A kegyes adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

«A Nap» betiltásának feloldása. A kormány tudvalevőleg öt napra eltiltotta A NAP megjelenését. A magyar sajtó és közvélemény egyöntetűen megnyilatkozott állásfoglalására szűnt meg ez a tilalom és kedd óta ismét a közönség kezében van kedvelt fővárosi lapja. Rákényszerített ötnapos szünetét A NAP arra használta föl, hogy gyors, kimerítő hírszolgáltatását az eddigénél még teljesebbé szervezze. Minden száma, amely azóta megjelent, valóságos újjáéledéséről tanúskodik: friss, eleven, érdekes, bátor. Városunkban továbbra is a megszokott elárúsítónál kapható.

A mozgókép-előadások ezentúl d. u. 5 órakor kezdődnek s 1/2, 10-kor este végződnek.

Időleges menetrend. Február hó 10-ikével a vasúti forgalom erős korlátozás alá esett. Tekintettel azon körülményre, hogy a menetrendek egyelőre érvényüket veszítették, olvasóközönségünk érdekében alább közöljük az időleges menetrendet, amelyet az eperjesi állomásfőnökség volt szíves rendelkezésünkre bocsátani. Menetrendünk nemcsak az indulást, hanem főbb pontokra az érkezési időt is megjelöli.

Szem.-von.: Kassáról ind. d. u. 12:26 p.-kor
Miskolcra ér. d. u. 3:09, ind. 3:37
Budapestre ér. este 8:50 p.-kor.

Szem.-von.: Kassáról ind. éjjel 11:49 p.-kor
Miskolcra ér. éjjel 2:01, ind. 2:25
Budapestre ér. reg. 8:15 p.-kor.

Szem.-von.: Budapestről ind. este 8:00 p.-kor
Miskolcra ér. éjjel 12:46, ind. 1:06
Kassára ér. éjjel 3:24 p.-kor.

Szem.-von.: Budapestről ind. reg. 6:55 p.-kor
Miskolcra ér. d. 11:46, in. d. 12:05
Kassára ér. d. u. 2:40 p.-kor.

Eperjesről in. reg. 7:55 | Eperjesre ér. reg. 5:30
" " d. u. 3:55 | " " d. u. 1:40
" " este 10:25 | " " este 8:53

Bártfáról ind. reg. 5:45, Eperjesre ér. 7:34 p.
" " d. u. 1:20, " " 3:18 "
Eperjesről ind. reg. 5:40, Bártfára ér. 7:50 "
" " d. u. 2:25, " " 4:25 "

Szem.-von.: Kassáról ind. reg. 4:30 p.-kor
Abosra ér. reg. 4:26, ind. 4:31
Iglóra ér. reg. 6:28, ind. 6:38 p.
Zsolnára ér. d. u. 12:02 p.-kor.

Gyorsvon.: Kassáról ind. d. 12:25 p.-kor
Abosra ér. d. u. 12:43, ind. 12:46
Iglóra ér. d. u. 2:14, ind. 2:19
Zsolnára ér. d. u. 5:48, in. este 6:22.

Szem.-von.: Kassáról ind. este 7:20 p.-kor
Abosra ér. este 7:50, ind. 8:00
Iglóra ér. este 10:12. Csak Iglói.

Gyorsvon.: Zsolnárol ind. d. u. 12:25 p.-kor
Iglóra ér. d. u. 3:43, ind. 3:46
Abosra ér. d. u. 5:06, ind. 5:08
Kassára ér. d. u. 5:25 p.-kor.

Szem.-von.: Iglórol ind. éjjel 4:55 Csak Iglótól.
Abosra ér. reg. 7:01, ind. 7:16
Kassára ér. d. e. 7:40 p.-kor.

Szem.-von.: Ruttkárol in. d. u. 2:45 Csak Ruttkától.
Iglóra ér. este 8:06, ind. 8:23 p.
Abosra ér. este 10:27, ind. 10:31
Kassára ér. éjjel 10:56 p.-kor.

Kassáról ind. d. u. 12:40 p.-kor
Eperjesre ér. d. u. 1:40, ind. 2:20 p.-kor
Orlóra ér. d. u. 4:10, ind. 4:42 p.-kor
Neusandeczra ér. este 8:46 p.-kor.

Kassáról ind. este 6:34 p.-kor
Eperjesre ér. este 8:53, ind. 9:51 p.-kor
Orlóra ér. éjjel 1:04, ind. 2:18 p.-kor
Neusandeczra ér. reg. 6:07 p.-kor.

Neusandeczról ind. éjjel 12:33 p.-kor
Orlóra ér. reg. 5:01, ind. 5:35 p.-kor
Eperjesre ér. reg. 7:45, ind. 7:55 p.-kor
Kassára ér. d. e. 9:25 p.-kor.

Neusandeczról ind. d. u. 4:40 p.-kor
Orlóra ér. este 7:05, ind. 7:50 p.-kor
Eperjesre ér. este 9:51, ind. 10:25 p.-kor
Abosra ér. este 10:51, ind. 10:53 p.-kor
Kassára ér. este 11:20 p.-kor.

Kassáról ind. reg. 4:30 p.-kor
Abosra ér. reg. 4:57, ind. 4:59 p.-kor
Eperjesre ér. reg. 5:30 p.-kor.

Adomány. Az Eperjesi Villamvilágítási és Erőátviteli r.-t. 50 koronát adományozott az ev. Theol. Otthon javára.

Árdrágítók. *Engel József* és *Engel Ferenc* alsómérki lakosokat az eperjesi rendőrkapitány 300—300 kor. pénzbírsággal sújtotta, mert egy egy szekér rothadt tüzelőfáért 80 koronát kértek.

Szemle. A pótszemlén az 1891—1872. évi születésű eperjesiek március hó 9-ikén jelennek meg.

A világítás és vízszolgáltatás korlátozása. Faragó József polgármester a következő hirdetményt tette közzé: „Sajnálattal értesítem a közönséget, hogy a tüzelőanyag hiánya miatt kénytelen voltam a következőkben intézkedni: 1. A villanyáram-szolgáltatás este 10 órától reggel 6 óráig és délelőtt 9 órától délután 2 óráig úgy a köz-, mint a magánfogyasztásban általában szünetel. A közbiztonság érdekében akkor, amikor a vízierő kihasználható, lesz ugyan a hálózatban áram, de azt a magánháztartásokban igénybevenni, tehát a magánháztartásokban a villamos-lámpát a jelzett időn belül meggyújtani nem szabad. Hogy mely közintézmények jogosultak az áramot ezen időn belül is használni, azt a hozzám intézendő kérelem alapján külön állapítom meg. 2. A vízszolgáltatás este 10 órától reggel 6 óráig általában szintén szünetel. Minthogy azonban nappal mindig lesz víz, a víznek edényekben való gyűjtését a legszigorúbban megtiltom. A közbiztonság érdekében egyes utcai vezetékekben éjjel is lesz ugyan víz, de a magánháztartásokban a vízcsapokon éjjel vizet venni nem szabad. Különösen szigorúan megtiltom azt, hogy a befagyás elleni védekezés céljából a vizet a csapokon állandóan folyassák. E rendelkezések ellen vétők 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig terjedhető elzárással büntethetők s azonkívül a házvezeték teljes kikapcsolása is elrendelhető.”

Nyári időszámítás. Sárosvármegye legutóbbi, február 14-iki közigazgatási bizottsági ülésén Banó Aladár, vm. főjegyző azt az eszmét vetette fel, hogy a bizottság a nyári időszámításnak korábban való kezdése iránt előterjesztést tegyen a kormányknak. A bizottság a javaslatot magáévá tette s ilyen értelemben előterjesztést tett a miniszterelnöknek.

Adományok. Az Eperjesi Vöröskereszt-fiókgyelet javára a következő nemesszívű adományok folytak be: 40 kor.: Kissóczi Kissóczy Mátyás, névnapj üdvözlétek megváltása címén; 10 kor.: Berthold Werner cs. és kir. százasos; 5 kor.: Tomcsik János; amelyekért őszinte köszönetet mond az elnökség.

Fix gyorsfűző száraz spirituszgővél a Luchs-vasútleben.

A postacsomagforgalom korlátozása. A keresk. minisztérium 11483 sz. rendelete értelmében szállítási nehézségek miatt febr. 13 ikától Ausztriába és Boszniába csak a szükséges csomagok, élesztő- és pénz-tartalmú küldemények vehetők fel. Febr. 14-ikétől Ausztriából Magyarországra és Magyarországon át Boszniába és viszont Boszniából Magyarországra és Magyarországon át Ausztriába is csak ilyen küldemények érkezhettek. Egyébként a külfölddel és hadifoglyokkal, internáltakkal való csomagforgalom nem változik. Február 13. és 14-ikén tábori csomagok felvétele szüneteljen. Febr. 19-ikétől ismét megkezdhető. Február 13 ikától kezdve Budapestre és belföldre és általában csak a szükséges csomagok, élesztő és pénz, de ezeken kívül még élelmiszert tartalmazó küldemények is felvehetők, utóbbiak kézi-darabként nem kezelhetők. Más tartalmú csomagokat a postahivatalok csak ezen igazgatóság, továbbá a pozsonyi és nagyváradi ig. kerületbe, a budapesti kerületből pedig Heves- és Zólyomvármegyékbe vehetnek fel.

Megrázó történet «Orginska Olga valómása». Az új filmirodalom valóságos remeke ez. Ezt a kiváló társadalmi színművet a budapesti mozgószínházak még ma is műsoron tartják, ami könnyen megérthető, hiszen a férfi-főszerepet Niels Chrisander, ez a kiváló amerikai művész alakítja. Az «Uránia» szombaton és vasárnap tartja műsoron ezt a páratlanul érdekes témájú filmet. Itt említjük meg, hogy vasárnap a pénztár már 1/2 11 órakor nyitva van.

10 órai záróra. A belügyminiszter ország-szerte 11 órára tűzte ki a zárórát. Eperjesen a helyi hatóság, tekintettel a nagy szénhiányra, esti 10 órát állapította meg zárórának. Szolidaritásban mindig elüljárunk egy órával az egész országnál.

Köszönetnyilvánítás. Az Eperjesi Takarékpénztár 50 koronát és a Villamvilágítási és Erőviteli r.-t. 25 koronát adott a m. kir. állami faipari szakiskola szegénysorsú tanulóinak ruhaszegélyképen. A nemes adományért ezúton is meglege köszönetet mond a szakiskola igazgatósága.

Tompa-ünnepély. A koll. főgimnázium Magyar Társasága, Dal- és Zeneköre, Tompa Mihály születésének 100-ik évfordulója alkalmából 1917. február 25-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor a Kollégium nagytermében emlékünnepelelyt rendez. Ez ünnepély keretében búcsúzik el az intézet hadbavonuló tanulóitól. Az ünnepély műsora:

1. KÉLER: „Magyar nyitány”. Előadja a Zenekör.
2. Megnyitó-beszédet mond Nagy Árpád, VIII. o. t., a Magyar Társaság alelnöke.
3. „Az özvegy és fiai.” Írta Tompa Mihály. Szavalja Székely László, VII. o. t.
4. Két Tompa-dal. Előadja a Dalkör, Borsody Károly tanár vezetése mellett.
5. „Tompa Sáros földjén.” Írta és felolvassa Öhlschlager Andor, VII. o. t.
6. „Haldokló mellett.” Írta Tompa Mihály. Szavalja Oszvald Dániel, VIII. o. t.
7. „Kossuth-induló.” Előadja a Dalkör, Borsody Károly tanár vezetése mellett.
8. A hadbavonuló tanulók nevében búcsúzik Liptai Sándor, VIII. o. t., erre az intézet nevében válaszol Vöröss Sándor tanár.
9. Himnusz. Éneklé a közönség.

Öfelsége arcképe iskolák részére. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az öfelsége IV. Károly király művészi kivitelű arcképének előállításáról a közvetlen rendelkezése alatt álló iskolák és tanintézetek részére gondoskodni szándékozik. Az említett tanintézetek tehát hivatalból lesznek ellátva királyunk arcképével, mely iskolák ezért természetesen a kép beszerzésére engedélyt sem kaphatnak.

Köszönetnyilvánítás. Klein Kornélné úrnő 50 koronát és Kramer Henriké úrnő az Eperjesi Izs. Négyelet és népkonyhájának 20 koronát adományozott, melyet hálással köszön az elnökség.

Tanítónő új beosztással. A vall.- és közokt.-ü. miniszter megengedte, hogy Mayherr Mária, a felsőmérki áll. el. iskolához beosztott tanítónő, az «Unio cs. és kir. szab. vas- és bádogyár-társaság» által fenntartott, ezidőszert szünetelő zólyomi társulati elemi iskolához a háború tartamára ideiglenesen beosztassék azzal a kikötéssel, hogy a tanítónő összes törvényszerű illetményeit ottani működése alatt a gyár fedezze. A miniszter a felsőmérki áll. el. iskolához más tanerő kirendelése iránt intézkedett.

Tanítók özvegyei és árvái javára. Bálint Dezső kurimai izr. isk. tanító a január havi gyűjtésének eredményeképpen 5 kor. 20 fillért küldött a kir. tanfelügyelőséghez a tanítók hadiárvái javára. A tarkői r. kath. el. isk. IV. oszt. tanuló 10 kg. búkkakkot gyűjtöttek, melynek beváltási árát. 10 kor.-t az iskola vezető tanítója, Poklemba Endre, a háborúban elesett tanítók árvái javára küldte be a kir. tanfelügyelőséghez. Az így befolyt összesen 15 kor. 20 fill.-t a kir. tanfelügyelőség megfelelő további kezelés végett a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította.

Jótekonny célra felajánlott összegek. A gyógynövények szállítási költségeinek kiegyenlítésékeppen Lieb Tivadar osztópataki áll. el. isk. tanító részére 4 kor. 40 fill.-t és Kohn

Dávid tapolyhanusfalvi izr. el. isk. tanító részére 2 kor.-t küldött a kir. tanfelügyelőség útján a m. kir. honvédelmi minisztériumi Hadsegélyző Hivatal. Ezen pénzt nevezettek felajánlották a háborúban elesett tanítók özvegyei és árvái javára. Ekként a kir. tanfelügyelőség az összeget, nyilvántartásába való bevezetés után, a fentebbi értelemben megfelelő további kezelés végett a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította.

Az eperjesi hadiárváknak Luterán János kendei bíró 3 koronát adományozott.

Hadi-jótekonny. Horváth Károly palonczai áll. isk. igazgató-tanító 35 kor.-t küldött a vm. kir. tanfelügyelőséghez oly célból, hogy abból 20 kor. a hadban elesett tanítók árvái részére, 15 kor. pedig a vak katonák részére fordíttassék. Ezenkívül nevezett ig.-tanító a sárosvm. hadiárvák javára, dr. Máriássy Béla vm. árvaszéki elnök címére 10 koronát, az országos Vöröskereszt-egylet lábadozó sebesülteket elhelyező bizottsága címére 5 koronát és karácsonyi szeretetadományok címén 28 kor.-t küldött. Az összes gyűjtött összeg tehát 78 koronát tett ki. Vármegyénk kir. tanfelügyelője a hozzáküldött pénzt hivatalos jegyzékébe foglalva, rendeltetése szerint továbbította a megfelelő helyre.

A vakok jótevői. A Vakok Eperjesi Intézetének vezetősége hálás köszönetét fejezi ki azon nemesszívű emberbarátok iránt, kik az intézetet adományokkal támogatni szívesek voltak. Január hó folyamán a következő adományok érkeztek az intézethez: Dobay Károlytól 30 kor. 28 fill., özv. Bodnár Józsefnétől 2 kor., Tauth Viktortól 10 kor., Kelő Tivadartól 2 kor., Eperjesi Kölcsonös Segélyszövetkeztől 20 kor., Bornemisza Szerafin alapítványi hölgy 10 kor., Eperjesi Villamvilágítási és Erőviteli r.-t.-től 50 kor., Theisz Ármintól 6 kor., Farkas Ignáctól 6 kor. és Bacsofka Máriától Izbugyabéla 7 korona.

Jótekonny célú iskolai tevékenység. Az eperjesi r. kath. elemi fiúiskola növendékei, akik bár nagyrészt szegényebborsú szülők gyermekei, mégis szerény anyagi helyzetükhöz mérten ők sem maradtak el az ezidőszert fel-szinen levő többféle arányú jótekonny célú tevékenységtől. A tanulók a haza hívó szózatától áthatva, minden külbefolyástól menten hozták össze filléreiket a jótekonny oltárára, mely nemes adakozásuk a folyó iskolai évben eddig 260 kor.-t tett ki. Ezen összegből adakozásuk a karácsonyi szeretetadományuként 46 kor. 08 fill.; az oroszduka kárpáti falvak felépítésére 19 kor. 28 fill.; hadibélyeg címén 42 kor. 20 fill.; hadi-zászlószeg beszerzése 15 kor.; sorsjegy a felépítendő falvak javára 20 kor.; «Emlékalbum» és «Sáros földje» című művek beszerzése 6 kor. 80 fill.; a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái javára 65 kor. 64 fill.; az Orsz. Állatvédő Egyesülettől 450 db. «Gyermeknaptár» beszerzése 45 kor.; mindössze 260 kor. Ezenkívül még 30 kg. csalánt is gyűjtöttek a tanulók. Mindezen gyűjtéseket az iskola igazgató-tanítója, Vrablovich Román rendeltetésük szerint illetékes helyekre továbbította.

Nemzetközi HALOTTSZÁLLÍTÁSI IRODA

BUDAPEST, VI., Andrassy-út 11.
Telefon 167-30.

Exhumál gyorsan és olcsón.

Minden felvilágosítást készséggel ad.

Az Eperjesi
február 18-ikán, vasárnap, a Kossuth Lakossági Kör által szervezett előadást csatátéren, Kersék Andrássy Endre, az önkéntes egy felvonásban; szegény Gmitró Anna, Emma Vera: Demkó Mariska, Kobulsky Paula, Mária Sefcsik Mariska, Lili Tuschl B., Borcsa, s. «Az első szerelmes» Lukács Vilma. «A szegény felvonásban; személyek: Mándrucz Terka: Cs. Rózi, Eduárd: Demkó Andrássy Endre: Gmitró Erzs, Szobaleány: Cs. táncolja: Csepela Anna melodráma, Pósa Lajos «Cigánykaraván», várt Élkép; előadja Sztar pont 6 órakor. Ülőhely Felülfizetéseket hálással tisztá jövedelem az árvák javára fordították.

Vesztett eb mar
joghallgatót a napokban A Pasteur-intézetben a
Nyugtázás. Az Eperjesi Kakusz Béla érdemű elhalálása alkalmából 100 koronát adományozott Gyámintézet Négyelet adományáért hálás köszönetet mond a Jánosné elnök, Vogel B.

Talált. Marczinkó János közt szjas órát talált. Szegény körben egy arany brotulajdonosaik a rendőrség.

Elvesztített. Altman lapos aranyórát láncával.

Ellopott. Az eperjesi ismeretlen tettes hajótörés rona értékben.

A M. Kárpátgyógyintézet
tálya f. hó 11-ikén tartó egyrészt az 1916. évi az 1917. évben felvevő között. Az Osztály 1917. Szulórisz Frigyes ügyvezető E szerint különös gondot Eperjes közvetlen körében sétányon földmunkát végeztet a Kissóczy Mátyás-után hosszabbította, ez utóbbi eszközölt, gyönyörű kilátást helyezett el és két hídalkasságot fejtett ki a Duna szintén két új ülőkéket létesített idő alatt nagy népszerűségi háborús viszonyok nem kirándulásoknak, ennek dr. Pawlas Józsefnek rendezett kirándulása, a bukovinai nagy harcokból vonzott oly nagy közönséget, hogy dr. Ottó egyik leghíresebb úttörő turisták legagilisabb vezetőit bennünket személyesen német turistáknak az utóbbi kiváló turistát az Osztály úgy a városban, mint a kalauzolta; dr. Ottót az utóbbi találtak a legnagyobb mértékben egy budapesti kirándulásban egy Neusandez—C

Az Eperjesi Ifjús. Leányegyesület

február 18-ikán, vasárnap az áll. tanítónőképző-intézet Kossuth Lajos-utcai tornatermében jó-tékony célú előadást tart. Műsora: «Kálvária a csataterén», Kersék Jánostól; szavalja Stahúr Anda. «Az önkéntes nőszereg», háborús színjáték egy felvonásban; személyek: Zólyomy, ezredes: Gmitró Anna, Emmi, leánya: Zaremba Erzs, Vera: Demkó Mariska, Ágnes: Gál Eszti, Piroska: Kobulszky Paula, Margit: Gmitró Józsa, Magda: Sefcsik Mariska, Lili: Sztankay Margit, Erzsike: Tuschl B., Borcsa, szobaleány: Lukács Matild. «Az első szerelmeslevél», monolog; előadja: Lukács Vilma. «A színésznő», vigjáték egy felvonásban; személyek: Safrancsóné: Lukács Matild, Mándrucz Terka: Csepela Anna, Dusi: Tuschl Rózi, Eduárd: Demkó Mariska, Ilonka: Stahúr Anda, Endre: Gmitró Anna, Muki: Zaremba Erzs, Szobaleány: Gál Ilona. Magyar szóló; táncolja: Csepela Anna. «Szép Gacsó Ilona», melodráma, Pósa Lajostól; előadja Stahúr Anda. «Cigánykaraván», vándorélet, Petőfi Sándortól. Élőkép; előadja Sztankay Margit. Kezdeté este pont 6 órakor. Ülőhely 1 kor., állóhely 60 fill. Felülfizetéseket hálisan fogad a rendezőség. A tiszta jövedelem az eperjesi hadiözvegyek és árvák javára fordítatik.

Vesztett eb marta meg. Schroll Lajos joghallgatót a napokban vestett eb marta meg. A Pasteur-intézetben ápolják.

Nyugtázás. Az Eperjesi Bankegylet, dr. Kakúsz Béla érdemdús igazgatósági tagjának elhalálása alkalmából, koszorúmegváltás címén 100 koronát adományozott az Eperjesi evang. Gyámintézeti Nőegyletnek. Fogadja e nagylelkű adományáért hálás köszönetünket. Dr. Sztelho Jánosné elnök, Vogel Béla pénztáros.

Talált. Marczinkó János iskolásfiú egy kar-kötő szíjas órát talált. Szémán István a Széchenyi-körben egy arany brosstút talált. A tárgyakat tulajdonosaik a rendőrkapitányságnál átvehetik.

Elveszített. Altmann Sándor elveszített egy lapos aranyórát láncával együtt.

Ellopott. Az eperjesi Buchner-gépgyárból ismeretlen tettes hajtószíjat lopott el 400 korona értékben.

A M. Kárpátgyesület Eperjesi Osztálya f. hó 11-ikén tartott választmányi gyűlése egyrészt az 1916. évi beszámolóval, másrészt az 1917. évben felveendő teendőkkel foglalkozott. Az Osztály 1916. évi munkásságáról Szutórisz Frigyes ügyvezető-elnök számolt be. E szerint különös gondot fordított az Osztály Eperjes közvetlen környékére: a tarcaparti sétányon földmunkát végeztetett, fákat ültetett, a Kissóczy Mátyás-utat az Erdei-lakig meghosszabbította, ez út mentén parterősítést eszközölt, gyönyörű kilátóhelyeken két új ülökét helyezett el és két hidat épített. Hasonló munkásságot fejtett ki a Dubrava irányában, ahol szintén két új ülökét létesített, amelyek rövid idő alatt nagy népszerűsége tettek szert. A háborús viszonyok nem kedveztek a nagyobb kirándulásoknak, ennek tulajdonítandó, hogy dr. Pawlas Józsefnek a Lissza-hegycsúcsra rendezett kirándulása, amely kirándulás éppen a bukovinai nagy harcok idejére esett, nem vonzott oly nagy közönséget, mint rendszeren. Nagy örömmel vette a választmány azt a jelentést, hogy dr. Ottó Ágost, a Magas-Tátra egyik leghíresebb úttörője és a németországi turisták legagilisabb vezetője a nyár folyamán bennünket személyesen felkeresett, hogy a német turistáknak az utat itt egyengesse. A kiváló turistát az Osztály szívesen fogadta s úgy a városban, mint a város környékén kalauzolta; dr. Ottót az itt látottak és tapasztaltak a legnagyobb mértékben kielégítették s másnap egy budapesti turistatársaságában egy Neusandez-Gorlice-Duklahgó-

Zboró-Bártfa-Eperjes irányú körútra indult, mely körút — majdan béke idején — remélhetőleg nagy érdeklődésnek tárgya lesz. A gyógynövények gyűjtését és értékesítését az Osztály a múlt évben is programjába vette, később azonban, midőn a Hadsegélyzőhivatal kezdte a gyógynövények gyűjtését szorgalmazni, Osztályunk is támogatta ezt a törekvést. A választmány az ügyvezető-elnök e jelentésével kapcsolatosan örömmel konstatálja, hogy Osztályunk a háborúokozta rendkívül súlyos viszonyok közepette is nagy és sokoldalú munkásságot fejtett ki s köszönetet szavaz mindazoknak, akiknek e munkában részük volt. A számvizsgáló-bizottság jelentése kapcsán a választmány örömmel konstatálja, hogy a közönség ezidén is méltányolta az Osztály lelkes, a köz javát célzó munkásságát s ezúton arra kéri a tagokat, akik bármi okból a tagsági díjjal esetleg még hátralékban vannak, hogy azt az Osztály központi irodájában mielőbb fizessék ki; az egyesület Évkönyve, amely a rendes tagság fejében jár, ugyanott vehető át. Az Osztály pénztári jelentéséből megtudtuk azt is, hogy az Osztályba a múlt év folyamán két új tag lépett be, s hogy az Osztály a kilátótorony-alapból lombardkölcson segítségével 5000 kor. hadikölcsönt jegyzett. A választmány a számvizsgáló-bizottság jelentését köszönettel tudomásul vette s Pálesch Árpádnak, az Osztály pénztárosának és a központi iroda vezetőjének, köszönet nyilvánítása mellett az 1916. évre a felmentvényt megadta; egyszersmind elhatározta, hogy a háborús viszonyokra való tekintettel ezidén sem tartja meg a közgyűlést. Ugyanez okból költségelőirányzatot és munkaprogramot sem ad, elhatározta azonban, hogy mindent el fog követni aziránt, hogy az Osztály tagjainak a természet szépsége iránt való érdeklődését ébren tartsa; kirándulási programot sem ad, hanem tavasztól kezdve hetenként két kirándulódélután állapít meg, még pedig szerdán és vasárnapon, amely napokon bizonyos meghatározott órában az Osztály kirándulói valamely közeli kirándulóhelyen találkozni fognak. Az erre vonatkozó tervezet az EPERJESI LAPOK-ban és az Osztály központi irodájában közzé fog tétetni. Az Osztály egyéb munkássága 1917-ben is a lehetőség után fog igazodni s elsősorban is a múlt évi munkásságnak folytatását fogja képezni.

Műkedvelő-előadás Tótsóváron. A tótsóvári Vöröskereszt-főkegylet február 19-ikén este 8 órakor, az Áll. Tisztviselők Köre nagytermében, a Vöröskereszt javára műkedvelő-előadást rendez, melyen a vezetőség minden érdeklődőt szívesen lát, külön személyre szóló meghívók nem bocsátanak ki. Személyjegy ára 2 kor., családjegy ára 5 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. Prológ; előadja Török Irén. 2. V. Bellini nyitánya: «Romeo és Júlia»; zongorán játssza Várjon Margit és Liszy Jenő. 3. Monolog: «Az egynapos asszony»; előadja Szilárd Sárika. 4. Vig jelenet: «Treszkát kitanítják»; előadják Zacsovics Sárika, Török Irén és Velics Gyula. 5. Szavaltat: Háborús versek; előadja Homicskó Olga. 6. Beethoven: Pathétique Op. 13.; zongorán játssza Kriszta Ilonka. 7. Vigjáték: «Jön a kőrő», egy felvonásban; személyek: Básty: Liszy Jenő, Bástyné: özv. Merényi Gyuláné, Lina, Giza, Nina, leányaik: Szilárd Sárika, Várjon Margit, Zsigmond Irén, Király J.: Velics Gyula, szobaleány: Zacsovics Sárika. 8. Dialóg: «A főnyeremény»; előadják Zsigmond Irén és Dull Gyula. 9. Liszt: «Le Rossignol» Nr. I.; zongorán játssza Kriszta Ilonka. 10. Élőképek; bemutatják: Tavasz: Kovássy Joli, Nyár: Szilárd Rózi, Ősz: Török Irén, Tél: Várjon Margit.

Az adózó közönség figyelmébe! Bauer Gusztáv, Kassa város tanácsosa, febr. 25-iken, vasárnap d. u. 1/2 4 órakor Eperjesen, a városháza tanácstermében ismertetni fogja a III. osztályú kereseti-adó érvényének fenn-tárasról szóló végrehajtási rendeletet. A tárgy fontosságára való tekintettel az előadásra az Eperjesi Kereskedők Társulata ezúton hívja fel érdeklődő közönségünk szíves figyelmét.

Ebzárlat. Saly Győző rendőrfőkapitány 90 napi ebzárlatot rendelt el, mert a napokban egy veszettségre gyanús eb kóborolt és embert mart.

A sárosvármegyei hadiárvák alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. febr. 13-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg ... K. 24,518 32
Gurkó József körjegyző útján Gornek István berzeviczei lakos adománya 50—
Kisidai János, Abos község bírása a cukorfelosztásból eredő maradvány 13:26 kor. és saját adománya 5 kor. 18 26
Nyemetz István malczói gör. kath. lelkész gyűjtése ... 111—
Hajdú János zsegyei ág. ev. esperes-lelkész adománya ... 10—
Az Eperjesi Takarékpénztár adománya 3000—
Keczer Imréné Dobay Gizella adom. 10—
Vetter Sándor ladomérvágsai körjegyző gyűjtése ... 9 50
Andrásovsky Lajos palonczai róm. kath. lelkész beküldött ... 10—
Kellő Miklós miklósvölgyei gör. kath. lelkész gyűjtése ... 78—
Fekete Béla szolgabíró útján: Korecskó György tiszitei lakos adománya .. 20—
Ugyanannak útján: Bobály János bolyári lakos adománya .. 10—
Összesen: K. 27,845 08

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészégükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárvák nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1917. február 13. Dr. Máriaßy Béla, vármegyei árvaszéki elnök.

Gyilkos katona. Jurek János 15. gyalogezredbeli katona Hladon János nevű társával Nagysárosra hazafelé tartott. Amikor Nagysárosra értek, Jurek hirtelen kihúzta oldalszuronyát és azt Hladon hasába döfte, aki a helyszínén meghalt. Jureket letartóztatták és megállapították róla, hogy súlyos epilepsiában szenved.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági és pénzügyi hírek.

A vidéki cukorelárusítás új rendezése.

A Cukorközpont, kormányintézkedés alapján, tudvalevően a közigazgatási hatóságoknak küldi a cukrot a lakosság közt való elárúsítás céljából. Egyik kereskedelmi és iparkamara most panaszt tett, hogy a főszolgabírószágok minden községben csak egy kereskedőnek, vagy fogyasztási szövetkezetnek adnak cukrot, és így a lakosság nehezen juthat hozzá. A Cukorközpont közölte, hogy az Országos Közélelmezési Hivatallal együtt rendeletben fogja utasítani az alispánokat e sérelmes gyakorlat megszüntetésére.

Német mezőgazdák dicsérete. Schwerin

Lowitz gróf, mint a német mezőgazdák Hindenburg-alapítványi elnöke felhívására rövid hat hét alatt több mint másfélmillió kilogramm zsír, hús és húsrú érkezett be a Hindenburg-alapítvány vezetőségéhez a német hadfelszerelő ipar munkásai részére. Eszerint a német mezőgazdák áldozatkészége a hadfelszerelő-munkások segítésében és nehéz munkájuk megkönnyítésében nem fog csökkenni. Ez jó példa az utánzásra.

EP

Előfizetési ár
Egész évre . . . 12
Félévre 6
Negyedévre 3
Hirdetési díj: Egyhatszoros
petitsor egyszeri hirdetés
15 f. Közlemények sorozat

Hadiárványaink

A háború akar elülni. Ellenségeink elégtelt ki. A pusztulás védelme borzalmas bennük a győztes tomjai... S az emberek szívtelnek, tovább milliói tovább sok millióból is jut bizomni jutott is már. Érzés is legyen jutni fog. Ezek szabad egy pillanatra elhagyottságuk nélkülözéskor meg kell küzdeniük, vagyunk kat, szülői szíve. Eperjes város már eddig is, tényleg összegyűjtött hadiárványok alatti. Az alap megváltás gyenge palánta a fejlődés, a lecsúszásunkhoz hozzájárulni, a fejlődéshez hozzá szívünkönként. Tudják, éreztetett s még a háború, hogy ha életükünk védelmébe fogunk nélkülségek éhezni. Hogy szeretetétbe fogunk. Eperjes hőseink is, hogy ha egy kegyetlenségéből térve istápolás anyagi támogatásunk, adakozzunk. Az egyik alap mint a másiké.

NYILTTÉR.

Mindazon barátainak és ismerőseimnek, kik felejtethetetlen férjem elvesztése alkalmából részvételükkel felkerestek, ezúton mondok köszönetet.

Özv. Klein Gyuláné.

A Girálty Takarékpénztár r.-t. igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztviselői fájdalomtelt szívvel jelentik, hogy

felsőrásztokai

dr. Kakúsz Béla úr

az intézet egyik lelkes alapítója és igazgatóságának tagja f. hó 10-ikén hosszas szenvedés után jobblétre szenderült.

Girált, 1917. február 11.

Legyen emléke áldott!

Eperjes szab. kir. város gazdasági tanácsától.
411/1—1917. kig. szám.

Hirdetmény.

Eperjes szab. kir. város tanácsa az út-, híd-, víz- és helypénzszedési jognak 1917. évi április 1-jétől 1918. évi március 31-ikéig terjedő időre leendő kibérelhetésére 1917. február 27-ikén délelőtt 10 órára a városháza tanácsstermébe árverést tűz ki azzal, hogy a közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a városi számvevőségnek tekintendők meg.

Eperjes szab. kir. város gazdasági tanácsának 1917. febr. 17-ikén tartott üléséből.

Faragó József s. k.,
kir. tan., polgármester.

Bizalmi állás!

Főnök helyettesítésére — pénztári és írásbeli teendőik végzésére — megbízható

☐ női alkalmazottat ☐

keresek. Esetleg gyorsírásban is jártasak előnyben részesülnek. Ajánlatokat — fizetési igények megjelölésével — „Állandó állás” jelige alatt, kettős borítékban e lap kiadóhivatalához kérek.

500 koronát
fizetek Önnek, ha

„RIA-BALZSAM”

nevű készítményem az Ön tyúkszemeit, szemölcsöseit és bőrkeményedéseit három nap alatt fájdalom nélkül ki nem irtja. Egy tégely ára — jótállási nyilatkozattal együtt — 1.75 K, 3 tégely 4 — K, 6 tégely 6.50 K. — Sok száz köszönő- és elismerő nyilatkozat!

KEMÉNY, Kassa I. • Postafiók 12/202.

A tőke nemzetköziségének megszűnése. Ez is olyan jelensége a világháborúnak, amely eddig megdönthetetlennek vélt, «alapigazságokat» tett semmivé. Ki mert volna abban kételkedni a háború előtt, hogy «a tőke nemzetközi jellegű», oda megy, ahol több hasznot lát. S most? A törökök nemzeti bankot alakítanak, amelyeknek csakis török ember lehet a részvényese, következőleg a vezetője és alkalmazottja is, a kezdése önként érthetőleg hasonlóképpen. A németek törvényt hoztak, hogy még a már eddig is hatalmas tengeri társaságaiba nem bocsátanak be más, mint a született németet, sőt még ezt se, ha nem lakik állandóan Németországban; a honosított németeket még akkor se, ha Németországban laknak. Micsoda apró berzenkedés ehhez képest a mi sokat szidott nemzetiségünk, ha kifogásolni merjük, hogy vállalatunk közül még mindig igen sokan nem magyarul leveleznek, nem magyarul vezetik a könyveket, vagy hogy megbocsátjuk a német címzést és levelezést az idegeneknek, mert hisz szegények nem tudnak magyarul; de mikor mi irunk vissza nekik, akkor már dehogyis használnók — úgy, mint ők — a saját nyelvünket. Hisz nem értik odaát, de még a postájuk se. Ugyebár, de ők evvel mit sem törődnek s nyakunkra küldik például sült idegen utazóikat. Pedig hány jó magyarnak szerezhetnének kenyeret, hány a lövészárokból visszatérő s állását itthon betöltő vitéznek, ha megkövetelnők a magyar levelezést, az utazók magyar nyelvtudását s ha szóba se állanánk velük más képen se frásban, se beszédben. Milyen jó iskolájuk lehetne ez az odakünn így alkalmaztatást találó magyaroknak s milyen pompás útja-módja annak, hogy amit így künn meg- és eltanultak, azt idehaza értékesítsék és szakmájukat haza is átplántálják. De ha a német meg a török teszi, akkor dicséretes nemzeti törekvés, ha mi tesszük, úgy okvetlenkedés!

A vasutak új korszaka. Január elsején új szabályok léptek életbe, melyeknek célja az, hogy csökkentse az utasok számát. Lehet, hogy ezt a célt idővel eléri, annyi azonban máris kétségtelen, hogy a szegényebb osztályt az új rend súlyosan érinti. Több mint 400 vonat megszűnt, igen sok kisebb állomást beszüntettek. Nincs többé expresszvonat Angliában, megszűnt tehát a 120 kilométerrel haladó gőzös, az edinburghi expressz, a repülő skót is! Az utasok sem vihetik magukkal a kupéba terjedelmes bőröndjeiket, de viszont annál nagyobb pénztárcával kell a pályaudvarra lépniök, mert minde kényelmetlenség ellenében a jegyek árát Angliában 50 százalékkal emelték.

Eltűnt orosz alezredes. Bielikov orosz alezredes, aki az orosz hadvezetőség megbízásából Londonba érkezett, hogy ott a hadsereg számára cipőt, fegyvert és municiót vegyen át, nyomtalanul eltűnt. Előzően azonban felvette az átvétel céljaira kezéhez kiutalt több mint tizenkét millió rubelt. Azt hiszik, hogy az alezredes Amerikába hajózott át. Ez karakterizálja ellenségeink civilizációját és becsületét.

Közvéleményünk is osztrák kézben van. Ujságjaink papírját még mindig, elenyésző csekély kivétellel. Ausztriából kapjuk s osztrák papíroson bocsátunk ki — igazimagyar módon — dörgedelmes felszólalásokat a magyar ipar pártolása érdekében. Bezzeg nem így odaát. Alighogy megmozdultak a magyar lapvállalatok abban az irányban, hogy Németországból, Ausztria fejfőlött szerezzük be a papírost, máris hallik odaát, hogy ezt nem lehet megengedni «valutáris» okokból. A kistráfosok összeállnak beszerzésük idehaza központosítása érdekében s nagy újságvállalataink ne volnának erre képesek?!

Felelős szerkesztő: Kiadótulajdonosok:
Dvortsák Győző. Koós Ernő és Frigyes.

Jó házból való fiú
**fogtechnikus-
tanulónak**
azonnal felvétetik.

Cím a kiadóhivatalban

Egy **ház** :: nagy kerttel
eladó. □ Felvilágosítást ad dr. Sonnenschein Simon ügyvéd Eperjesen.

„Jótállás a biztos eredményért.”

Törvénytelen
védelem.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmül minden más irtószert.

1 doboz ára 3 K, gondó körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN-gyár egyedüli elárúsítója, a Torontáli Agrárbank Részv.-társaság Nagybecskereken.

Rózsa-utca 3. szám alatt
modern

úri lakás

mely 4 szobából, konyhából, fürdőszobából s minden más helyiségből áll,
május 1-jétől kiadó. :::

*Bizonytalan, ha a drága
Hamar PALMA védőt rajza*

VISZKETEGSÉGET

rüh, sőt legbiztosabban elmulasztja a barna zsír. Kis tégely K 1.60, nagy tégely K 3.—. családi adag K 9.—, utasítással rendelhető dr. Flesch E. «Korona»-gyógytárából. Győr